

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN
PROSTOR**

Dunajska cesta 48 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
E: gp.mnvp@gov.si
<https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-naravne-vire-in-prostor/>

**GENERALNI SEKRETARIAT VLADE
REPUBLIKE SLOVENIJE**
gp.gs@gov.si

Številka: 007-31/2026/21
Ljubljana, 30. 03. 2026
EVA: 2026-2560-0009

ZADEVA: Odlok o določitvi izjeme pri doseganju cilje s področja stanja voda za vodno telo Sava Krško - Vrbina – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepa vlade

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22 in 57/25 – ZF) je Vlada Republike Slovenije na _____ seji dne _____ sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je Odlok o določitvi izjeme pri doseganju ciljev s področja stanja voda za vodno telo Sava Krško – Vrbina, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov

/

3. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva

- Jože Novak, minister, Ministrstvo za naravne vire in prostor,
- mag. Miran Gajšek, državni sekretar, Ministrstvo za naravne vire in prostor,
- dr. Lidija Globevnik, generalna direktorica, Direktorat za vode, Ministrstvo za naravne vire in prostor.

4. Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva, in s tem povezani stroški

Pri pripravi predpisa ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

5. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora

/

6. Kratek povzetek gradiva

OBRAZLOŽITEV
K PREDLOGU ODLOK O DOLOČITVI IZJEME PRI DOSEGANJU CILJEV S PODROČJA
STANJA VODA PRI POSEGU HE MOKRICE ZA VODNO TELO SI1VT913, VT SAVA
KRŠKO-VRBINA

Splošno

Izjema se določi na podlagi 9. in 10. člena Uredbe o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju ciljev s področja stanja voda pri posegih v vode (Uradni list RS, št. 55/25; v nadaljevanju uredba) in sicer, na predlog investitorja Hidroelektrarne na Spodnji Savi d.o.o. z dne 22. 1. 2026 in dopolnjeno dne, 20. 2. 2026, pripravljen v skladu s Prilogo 6 uredbe.

Izpolnjevanje pogojev v skladu z drugim odstavkom 9. člena uredbe preveri Ministrstvo za naravne vire in prostor, s čimer se zagotavlja zakonitost in strokovna utemeljenost določitve izjeme.

Javni interes

Javni interes za izvedbo posega v vode v okviru projekta HE Mokrice je izkazan v skladu s prvo alinejo drugega odstavka 1. člena uredbe, ki določa, da se izjema lahko dovoli, če je poseg v vode v javnem interesu. V skladu s 4. členom uredbe se šteje, da je javni interes izkazan, kadar je z zakonom ali na njegovi podlagi sprejetim nacionalnim programom ali drugim aktom določeno, da je poseg v vode v javnem interesu.

Gradnja hidroelektrarn na spodnji Savi ima izrecno zakonsko podlago v Zakonu o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save (ZPKEPS-1), ki v 15. členu določa, da je gradnja objektov, določenih z državnim prostorskim načrtom, v javno korist. HE Mokrice je umeščena z Uredbo o državnem prostorskem načrtu za območje hidroelektrarne Mokrice (Uradni list RS, št. 69/13), zato je javna korist gradnje že normativno ugotovljena z zakonom in prostorskim aktom državnega pomena.

Javni interes je dodatno potrjen s strateškimi razvojnimi dokumenti države. Posodobljeni Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije (NEPN 2024) določa povečanje deleža obnovljivih virov energije ter opredeljuje izkoriščanje hidroenergetskega potenciala kot pomemben element zagotavljanja energetske varnosti, zmanjševanja emisij toplogrednih plinov in uresničevanja podnebnih ciljev. Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (ReSPR50) predvideva nadaljnji razvoj energetske infrastrukture na reki Savi ter vzpostavitev pogojev za plovnost ob upoštevanju hidroenergetskih ureditev.

Na podlagi navedenega je javni interes za izvedbo posega v vode izkazan neposredno z zakonom ter dodatno potrjen s prostorskimi in strateškimi dokumenti države, zato je pogoj iz 4. člena uredbe izpolnjen.

Primerjava neposrednih koristi posega v vode in koristi doseganja ciljev upravljanja voda

Druga alineja drugega odstavka 1. člena uredbe določa, da morajo biti koristi posega za zdravje ljudi, varnost ljudi ali trajnostni razvoj večje od koristi, ki jih ima doseganje ciljev upravljanja voda za okolje in družbo. V skladu s 5. členom uredbe se ta primerjava izvede na podlagi metodološko utemeljene in pregledne analize.

Za potrebe presoje je bila izdelana večkriterijska primerjalna analiza, ki vključuje tri ključna merila: prispevek k proizvodnji električne energije iz obnovljivih virov, vpliv na ekološko stanje voda ter vpliv na druge obstoječe in načrtovane rabe voda in vodnega prostora. Metodologija temelji na preveritvi kazalnikov in njihovem seštevk v skupno oceno, ki izraža razmerje med koristmi posega in koristmi doseganja okoljskih ciljev.

Izračunana skupna ocena znaša $S1 = 0,5451$ in ker je vrednost pozitivna in večja od nič, to pomeni, da so koristi posega večje od koristi, povezanih z doseganjem dobrega ekološkega stanja na obravnavanem vodnem telesu.

Sam poseg prispeva k stabilni in dolgoročno zanesljivi oskrbi z električno energijo iz obnovljivega vira, zmanjšuje emisije toplogrednih plinov, izboljšuje poplavno varnost in prispeva k trajnostnemu razvoju regije. Hkrati so vplivi na okolje identificirani, ovrednoteni in omejeni z omilitvenimi ukrepi. Ob upoštevanju vseh meril je ugotovljeno, da skupne družbene koristi presegajo koristi, ki bi jih imelo strogo vztrajanje pri doseganju dobrega ekološkega stanja brez izvedbe posega.

Preveritev druge boljše okoljske možnosti

V skladu s 6. členom uredbe je bilo treba preveriti, ali ciljev posega ni mogoče doseči z drugimi tehnično izvedljivimi in okoljsko boljšimi možnostmi brez nesorazmernih stroškov.

V postopku je bilo obravnavanih sedem variantnih rešitev (V1–V7). Presoja je potekala po treh sklopih meril: funkcionalno-tehničnem, ekonomskem in okoljskem. Najprej je bilo preverjeno, ali posamezna varianta dosega vse ključne cilje projekta, in sicer proizvodnjo električne energije v načrtovanem obsegu, zagotavljanje poplavne varnosti, stabilizacijo podzemne vode ter omogočanje plovnosti.

Ugotovljeno je bilo, da variante V5, V6 in V7 ne dosegajo vseh ključnih ciljev projekta in zato ne predstavljajo izvedljivih alternativ v smislu 6. člena uredbe. Kot izvedljive alternative so bile opredeljene variante V1–V4.

Med izvedljivimi alternativami je bila kot najprimernejša opredeljena Varianta 1, saj ob doseganju vseh projektnih ciljev povzroča najmanjši vpliv na ekološko stanje vodnih teles, omogoča najučinkovitejšo izvedbo omilitvenih in izravnalnih ukrepov ter zagotavlja izravnalno funkcijo verige hidroelektrarn, s čimer preprečuje pojav hydropeakinga na meji s Hrvaško.

Analiza je pokazala, da ne obstaja druga tehnično izvedljiva in okoljsko ugodnejša rešitev, ki bi ob sorazmernih stroških omogočila doseganje enakih ciljev.

Tehnično izvedljivi in sorazmerni ukrepi

V skladu s 7. členom uredbe je treba zagotoviti izvedbo vseh tehnično izvedljivih in sorazmernih ukrepov za ublažitev škodljivih vplivov na stanje voda.

Za projekt HE Mokrice so ukrepi določeni v Uredbi o državnem prostorskem načrtu za območje hidroelektrarne Mokrice (Uradni list RS, št. 69/13 ; v nadaljevanju Uredba o DPN HE Mokrice). Med ključnimi ukrepi so zagotavljanje približka naravne dinamike pretoka in preprečevanje hydropeakinga, umetno vnašanje proda za ohranjanje sedimentnega ravnovesja, sonaravna ureditev brežin, vzpostavitev prehoda za ribe in obvodne struge, nadomestna dristišča ter ukrepi za varovanje kemijskega stanja voda.

Obrazložitev in utemeljitev izvedljivosti oziroma neizvedljivosti ukrepov izhaja iz Priloge 5 k Uredbi o podrobnejših pogojih za ugotavljanje izjem pri doseganju ciljev s področja stanja voda pri posegih v vode ter iz 55. člena Uredbe o DPN HE Mokrice.

Za ublažitev najizrazitejših vplivov posega na vodno telo Sava Krško – Vrbina so določeni naslednji ključni ukrepi:

- **Zagotavljanje približka naravne dinamike pretoka:** HE Mokrice bo kot zadnja stopnja v verigi izravnala variabilne pretoke gorvodnih elektrarn, s čimer se dolvodno od pregrade prepreči škodljivo pulziranje vode (hydropeaking) in na meji s Hrvaško ohranja naravni režim.
- **Umetno vnašanje proda (rinjenih plavin):** Vzpostavlja se sistem vračanja sedimentov, odstranjenih pred jezom NEK, nazaj v strugo Save dolvodno od pregrade HE Mokrice. S tem se preprečuje tendenčno poglobljanje rečne struge in izboljšuje substrat.

- **Sidranje odmrlih dreves:** V akumulacijskem bazenu se na hidravlično ustreznih mestih sidrajo odmrle debla, ki služijo kot morfološki motilci toka in umetne habitatne strukture.
- **Sonaravna ureditev brežin:** Namesto klasičnega skalometa bo 67 % dolžine brežin v akumulaciji urejenih sonaravno z uporabo avtohtone vegetacije, plitvin in zalivov.
- **Vzpostavitev nadomestnih drstišč:** Za nadomestitev izgube drstnih površin v Savi se vzpostavijo nova drstišča za litofilne in fitofilne vrste v skupni površini med 74.000 m² in 112.860 m², locirana v izlivnem delu Krke, prehodih za ribe in obvodnih strukturah.
- **Vzdolžna povezanost habitatov:** Gradnja dveh funkcionalno ločenih sistemov — sonaravnega prehoda za vodne organizme (PzVO) na desnem bregu in 1260 m dolge obvodne struge na levem bregu Save — kar omogoča migracije vsem prisotnim vrstam rib.
- **Varovanje kemijskega stanja:** Predvideno je obvezno terciarno čiščenje odpadnih voda (odstranjevanje dušika in fosforja) na čistilnih napravah v vplivnem območju ter uporaba izključno biorazgradljivih olj v strojnici.
- **Program zmanjševanja eutrofikacije:** Vključuje redno strojno čiščenje sedimentov (vsakih 10–15 let) in po potrebi uporabo kurativnih metod (aeracija).

Vsi izbrani ukrepi so prepoznani kot edini tehnično izvedljivi in sorazmerni, ki omogočajo uresničitev strateških ciljev projekta (energija, poplavna varnost, podzemne vode) ob minimalni škodi za okolje. Alternativni ukrepi, kot je drastično znižanje obratovalne kote, so bili zavrnjeni kot neizvedljivi, saj bi onemogočili stabilizacijo podzemne vode in povzročili nesorazmerne ekonomske stroške.

Zgoraj našteti ukrepi so tehnično izvedljivi, sorazmerni glede na obseg posega ter usmerjeni v zmanjševanje vplivov na hidromorfološke in biološke elemente kakovosti. Alternativni ukrepi, ki bi bistveno zmanjšali obseg posega (npr. znižanje obratovalne kote), bi onemogočili doseganje temeljnih ciljev projekta ter povzročili nesorazmerne ekonomske posledice, zato niso izvedljivi. Na tej podlagi je izpolnjen pogoj iz 7. člena uredbe.

Poseg v vode zaradi HE Mokrice bo povzročil spremembe hidromorfoloških elementov vodnega telesa Sava Krško – Vrblina: preoblikovalo se bo rečno korito Save, zmanjšale se bodo hitrosti vodnega toka v akumulaciji, spremenile se bodo sedanje hidravlične povezave med površinsko in podzemno vodo v Krški kotlini. To pomeni, da se bodo srednje profilne hitrosti zmanjšale, povečala se bo širina struge, globina vode se bo zaradi jezusa povečala do 10 m, naravna povezava z vodonosnikom pa bo omejena zaradi tehničnih zaščitnih ukrepov.

Posledično se pričakuje dolgoročen vpliv na biološke elemente kakovosti, predvsem na bentoške nevretenčarje, fitobentose in makrofitite ter ribe medtem ko je vpliv na kemijsko stanje ocenjen kot ne bistven, saj poseg ne predstavlja novega vira onesnaženja.

Končna določba določa, da odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradni list Republike Slovenije. Kratek Vacatio legis velja zaradi drugih postopkov, katerih zaključek je vezan na veljavnost tega odloka.

7. Presoja posledic za

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih,	ne
b)	usklajenost pravnega reda Republike Slovenije s pravnim redom Evropske unije,	ne
c)	administrativne posledice,	ne
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij,	ne
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki,	ne
e)	socialno področje,	ne
f)	dokumente razvojnega načrtovanja.	ne

8. Predstavitev ocene finančnih posledic

Presoja posledic je bila opravljena ob sprejemanju zakona, ki je podlaga za izdajo tega predloga.

9. Predstavitev sodelovanja z združenji občin

Vsebina gradiva ne vpliva pristojnosti, delovanje oziroma financiranje občin.

Gradivo ni bilo poslano v mnenje Skupnosti občin Slovenije (SOS).

Gradivo ni bilo poslano v mnenje Združenju občin Slovenije (ZOS).

Gradivo ni bilo poslano v mnenje Združenju mestnih občin Slovenije (ZMOS).

10. Predstavitev sodelovanja javnosti

Gradivo je bilo predmet sodelovanja z javnostjo.

Datum objave na spletni strani:

23. 2. 2026

Na gradivo niso bila podana mnenja, predlogi in pripombe.

11. Spoštovanje Resolucije o normativni dejavnosti

Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti.

12. Vključitev v okvirni načrt normativne dejavnosti

Predlog predpisa, ki je predmet gradiva, ni vključen v okvirni načrt normativne dejavnosti.

Jože NOVAK
MINISTER